

BŘEZOVÁ KŮRA

ČÍSLO 298



KVĚTEN 2021

SLOVO ÚVODEM....



Seigo bojovníci a nováčci kmene Shawnee!

Alea iacta est, zní jedno latinské přísloví. Starší z vás už určitě vědí, že česky to znamená „kostky jsou vrženy“ a používá se v situacích, kdy se věci daly tzv. do pohybu a už nejdou zastavit. Totéž můžeme snad už definitivně říci o letošním letním táboře. Pandemická situace se zlepšuje, proticovidová opatření se stále více uvolňují, znovuzobnovení školní docházky už se týká všech našich členů, otevřely se i obchody a služby. Stejně tak byly už oficiálně povoleny i letní tábory, takže přípravy mohly odstartovat! Přihlášky byly rozeslány, vyplněny a opět odevzdány, probíhají online rady táborového vedení, na nichž se domlouváme na zajištění organizačních věcí i táborového programu, od majitelů louky nad Štítou jsme získali podpisy na potřebné povolení a zároveň proběhla i inspekce současného stavu tábořiště. Už tedy víme, na čem musíme rukou společnou zapracovat, a pevně doufáme v účast většiny účastníků a ještě lépe také jejich rodičů na předtáborové brigádě. Letos proběhne ve Štítech jen jedna, bude to ovšem velké, přátelé! Setkáme se na ní i s Mohawky a na tábořišti přespíme, abychom se v neděli vydali po vlastní ose a v indiánském oděvu na vlak do Hoštejna!

Se stále se zlepšující pandemickou situací se v průběhu května uvolnily také zákazy činnosti nejrůznějších zájmových spolků, sportovních oddílů a našťásti také dětských oddílů. Zpočátku bohužel byly nastaveny poměrně přísné podmínky, které by nám neumožnily setkat se v klubovně ve větším počtu než jeden vedoucí a tři členové, což samozřejmě žádný z našich rodů nemohl splňovat. Při nestálém počasí letošního jara plného přeháněk by venkovní schůzky v mnoha případech asi také nesplnily účel. Obdobně svazující podmínky se týkaly i případných víkendových akcí kmene (testování účastníků na covid na začátku každé akce, povinné dvoumetrové rozestupy apod.), a tak jsme radši znovuoobnovení činnosti po zralé úvaze oddálili. S koncem května se však i v této oblasti „hnuly ledy“, a tak můžeme zajásat a opět se těšit na osobní setkání!

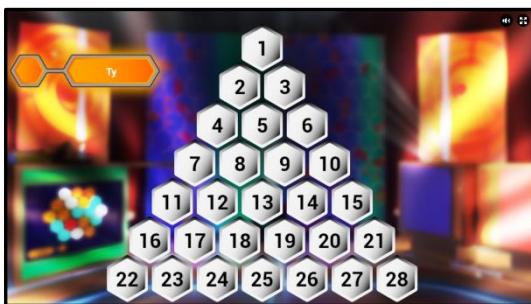
Je to tak, Šavani! Se začátkem června po téměř půlroční odlmce zase začínají každotýdenní družinovky, dvoudenní brigádo-výpravu jsme už nakousli a samozřejmě počítejte i s tradiční zakončovačkou. Snad se právě končící vynucené přerušování činnosti stane v historii Shawnee výjimkou a nebude se již více opakovat!

Sa. TAWASUTA

KMENOVÉ ONLAINNY

4. KVĚTNA 2021 – 4. SCHŮZKA

Nejdřív jsme si trošičku popovídali o tom, jak se máme, co děláme a co se nám třeba zajímavého stalo. No, odpovědi byly většinou podobné, protože v téhle době se nic zajímavého úplně neděje (teda z jednoho pohledu na věc), někteří teda začali chodit do školy, a zbytek se spíš jenom učil atd... Potom jsme se pustili do her. Nejdříve jsme si trošku procvičili mozečky na AZ kvízu... a to nám to dneska dost šlo. Pak jsme si zahráli z minula slíbené Scribbl.io. Inspirace z online schůzky Mohawků, děkuje-me za super nápad 😊. Je to hra, při které jsou všichni připojeni na společném serveru a jeden kreslí určitou věc, kterou mu počítač vygeneruje. Tu věc potom ostatní spoluhráči hádají a za to získávají určitý počet bodů i za rychlost. Tuhle hru jsme hráli asi tři čtvrtě hodiny... Potom jsme od Dredy a od Eddie dostali kvízy na jména zvířat. Nakonec jsme si teda udělali kráááásnou fotečku a dali si Lelawatiku.

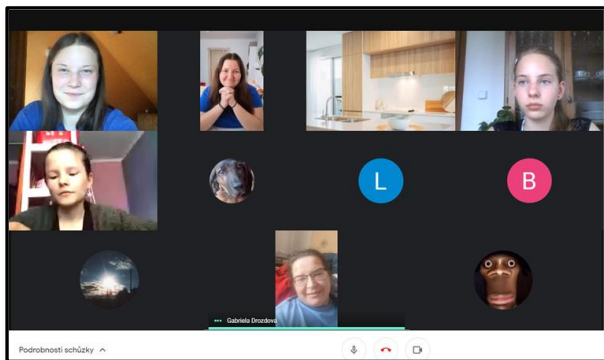


Ra. Čivava

....A DÁL?

Online schůzky probíhaly po zbytek června, účast samozřejmě odpovídala tomu, že spousta členů měla pochopitelně sezení před monitorem kvůli online školní výuce a online ZUŠ až nad hlavu, a tak se není co divit, že raději vyrazila ven pobíhat s „reálnými“ kamarády 😊 Od června se alespoň v rámci možností vracíme do starých kolejí a klubovny konečně znovu ožijí pravidelnými schůzkami. Díky všem účastníkům za aktivní přístup a hlavně díky našim podnáčelnicím, které pro vás schůzky připravovaly. Na několika řádcích přinášíme i jejich shrnutí:

Na schůzkách jsme si zahráli spoustu zajímavých her, některé na přání dětí i opakovaně, jako běhačku, kde děti běžaly po domě pro zadané věci, AZ kvíz nebo Skribbl.io. Nás to osobně moc bavilo a kdybyste si i vy chtěli procvičit své mozkové závitky, tady je pár odkazů:



<https://skribbl.io/>

<https://decko.ceskatelevize.cz/az-kviz-junior/az-kviz-junior>

Vyzkoušeli jsme si také pantomimu a většina z vás se za tu krátkou dobu opravdu hezky otrkala. Snažily jsme se přispět i nějakou znalostní složkou, a proto jsme pro vás tvořily kvízy s rostlinami a zvířaty, luštili jsme společně šifry a křížovky a zopakovali jsme si také skautský zákon (=desatero).



Na závěr doufáme, že i vás schůzky bavily a chtěly bychom vám moc poděkovat, že jste se aktivně zapojovali (průměrně vás bylo na schůzkách kolem 15) a díky tomu jsme mohli udržovat kontakt a vidět se alespoň touto formou. Ale co si budem... těšíme se na vás a na schůzky naživo víc než kdy dřív.

Sg. Eddie a Dredy

Na následující stránce se můžete pokochat několika výtvary účastníků schůzek spáchanými v programu skribbl.io a můžete tipovat, co jimi chtěli jejich autoři sdělit 😊

3 Round 1 of 2

#5 Dredy Points: 620
#4 padák Points: 870
#7 vrabčí hnízdo Points: 600
#10 Sedmi Points: 99
#8 Morče Points: 335
#3 Liška a Lasi Points: 961
#6 Bety Points: 605
#9 KORÁLKKA A IQ Points: 125
#1 Eddie (Voj) Points: 1225
#2 sasanka Points: 1050

The word was "věnec"
Liška a Lasi is drawing now!
Morče: čelo
Eddie: pán
padák: muž
Sedmi: hlava
Dredy: kč
padák: muž
vrabčí hnízdo: oko
padák: pán
Bety: člověk
Morče guessed the word!
vrabčí hnízdo guessed the word!
Eddie: oko
padák: oko
Eddie guessed the word!
Dredy: oči
padák: oči
padák guessed the word!
Bety: pán
Dredy guessed the word!
Sedmi guessed the word!
sasanka guessed the word!

skribbl.io!

24 Round 2 of 2

#3 Dredy Points: 2618
#5 padák Points: 4085
#7 vrabčí hnízdo Points: 3995
#8 Sedmi Points: 3530
#2 Morče Points: 5995
#1 Liška a Lasi Points: 6275
#9 Bety Points: 7380
#10 KORÁLKKA A IQ Points: 1895
#4 Eddie (Voj) Points: 1660
#6 sasanka Points: 4475

Dredy guessed the word!
The word was "přístavísta"
padák is drawing now!
Liška a Lasi: torní porost
Sedmi: křídová hromádka
Sedmi: stary strom
Liška a Lasi guessed the word!
sasanka guessed the word!
Dredy guessed the word!
Morče guessed the word!
vrabčí hnízdo guessed the word!
Bety guessed the word!
Eddie guessed the word!
The word was "zubní kartáček"
Dredy is drawing now!
padák: zvr
Sedmi: rube
Liška a Lasi guessed the word!
padák: dimand
Eddie guessed the word!
sasanka guessed the word!
padák guessed the word!
Morče guessed the word!
Type your guess here...

11 Round 1 of 2

#6 Dredy Points: 1440
#3 padák Points: 1960
#7 vrabčí hnízdo Points: 1360
#8 Sedmi Points: 990
#4 Morče Points: 1850
#1 Liška a Lasi Points: 2280
#9 Bety Points: 920
#10 KORÁLKKA A IQ Points: 315
#2 Eddie (Voj) Points: 2080
#5 sasanka Points: 1895

KORÁLKKA A IQ guessed the word!
The word was "loň"
vrabčí hnízdo is drawing now!
padák: výkal
Eddie: mraky
Liška a Lasi: hlína
Liška a Lasi: papáček
Morče: balno
padák: hvoň
sasanka: balno
Eddie: blask
sasanka guessed the word!
Morče guessed the word!
Liška a Lasi: jíně
Dredy guessed the word!
Bety guessed the word!
padák: cumei
Eddie guessed the word!
Sedmi: detník
Liška a Lasi guessed the word!
KORÁLKKA A IQ guessed the word!
Sedmi: dudík
Sedmi guessed the word!

DEN MAMINEK

Květen je krásný tím, jak se příroda naplno probouzí, vše kvete, rodí se mláďátka a sluníčko svým teplem dává všemu živému energii k růstu.

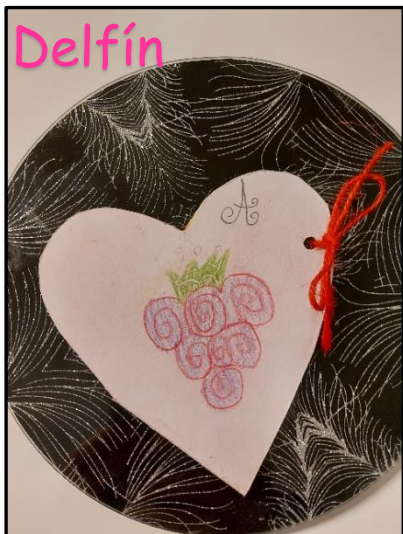
Druhá květnová neděle je určena maminkám. Každá z maminek si zaslouží pozornost, poděkování, úsměv a lásku za vše, co pro své děti dělá. Ne vždy je vidět vše, co dělá mámu mámou, ale každý to uvnitř cítí.

Ani Šavani nezůstali pozadu a svým maminkám udělali 9.5. radost – zde jsou ukázky, které se dostaly až ke mně.

Sa. WATOKNAPA



Delfín



Honzík

Samuel

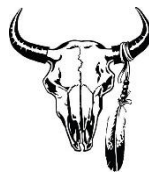


Lasička



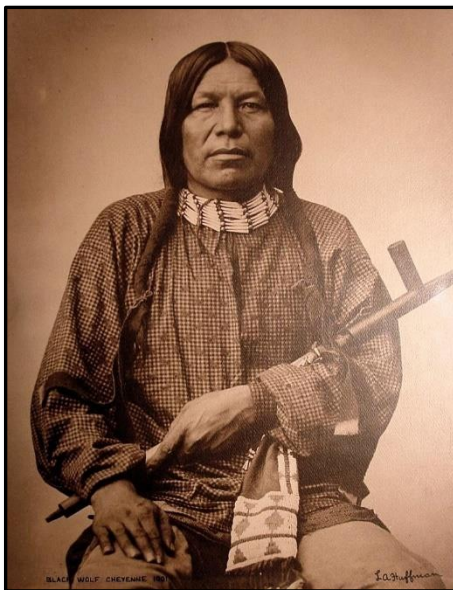
ŠIKOVNÉ RUCE

NÁKRČNÍK Z KOSTIC



Na mnoha starých portrétních černobílých fotografiích zobrazujících původní obyvatele severoamerického kontinentu můžete vidět na jejich krku několikařadý nákrčník (vpravo Černý vlk z kmene Šajenů). Nosily jej jak ženy tak muži a často byl doplněn barevnými či mosaznými korálky, kovovými cvoky či velkými „knoflíky“ vyrobenými z mušlí.

Tato ozdoba či chcete-li šperk vyrobený z kostic navléknutých v několika „patrech“ nad sebou je velmi oblíbený i mezi mnoha vyznavači indiánského stylu. Je však třeba říci, že kosticové nákrčníky se



mezi samotnými indiány začaly objevovat až v pozdějším rezervačním období na konci 19. a počátku 20. století. Tradičnějším materiálem pro výrobu totiž byly ulity měkkýšů zvaných kelnatky. Kelnatky žijí zahrabány v bahně na dně moře či oceánu a jak již název napovídá, jejich zahnutá a na obou stranách otevřená ulita



je ve tvaru malého klu. V předrezervačních dobách byly tyto ulity indiány využívány jako platidlo nebo materiál k výrobě nejen nákrčníků, ale i náušnic, náprsenek anebo jako ozdoba oděvů či nošítek na dítě apod. Mezi

prerijní kmeny Lakotů, Arapahů nebo Šajenů se kelnatky dostávaly výměnným obchodem od kmenů obývajících severozápadní pobřeží dnešních USA. Jednalo se spíše o luxusní zboží, nositel ozdob vyrobených z kelnatek jimi tedy dával svému okolí jen tak mimoděk najevo své bohatství a společenskou prestiž. Pro nás může být zajímavá snaha německých obchodníků z druhé poloviny 19. století nahradit kelnatky takzvanými „bugle beads“, což byly bílé porcelánové trubičky vyráběné u nás na Jablonecku. Tato náhražka se však s přílišným rozšířením nesetkala a indiáni poté sáhli právě po kosticích. Snad z důvodu nižší ceny a také větší dostupnosti ve srovnání s kelnatkami jsou kostice oblíbeny i mezi dnešními obdivovateli indiánské kultury.



Výroba není složitá a zvládnete ji určitě i vy, stejně jako si s ní poradily WAKIŠAKOVY dcery Anetka se Sofinkou (foto vlevo), Vrabčák, Sýček či Sedmikráska s Mrkvičkou. S propíchnutím kožených předělů těm menším jistě rádi pomohou rodiče.

Co tedy budeme potřebovat? Samozřejmě samotné kostice, velké barevné korálky k dozdobení, silnější kůži k vyrobení „předělů“, které zároveň drží nákrčník pohromadě, a k navlékání umělou šlachou, dratev nebo jiný pevný provázek či slabé proužky jelenice. Ze silné kůže (seženeme například v brašnářství v Zábřeze na Valové, použít ale můžeme

i starý opasek, zbytky staré kožené brašny apod.) si nařežeme cca 4 mm široké proužky – předěly, jejichž délku zvolíme dle počtu pater našeho nákrčníku. K jejich propíchnutí budeme potřebovat šídlo a k navlékání jehlu, pro snadnější provlékání kožených předělů



lů můžeme k uchopení jehly využít i kleště. A můžeme začít! Zhruba 10 cm od konce šlachy, pevné nitě či úzkého jelenicového řemínku (dle toho, na co budeme navlékat) uděláme uzlík. Potom si cca 2-3 mm od konce předělu předpícháme díрку šídlem a provlékneme jí šlachu/nit/řemínek a dále pokračujeme navléknutím korálku, kostice, korálku a dalšího předpíchnutého předělu a takto postupujeme, až dosáhneme potřebné délky nákrčníku dle obvodu našeho krku.

Jakmile máme takto navléknuté celé první patro, zajistíme konec opět uzlíkem a pokračujeme patrem druhým, předěly propichujeme v takové vzdálenosti od horní dírky, aby se kostice podélně dotýkaly. Počet pater zvolíme dle délky našeho krku tak, aby nám bylo nošení nákrčníku pohodlné, doporučil bych 2-4 patra. Jakmile budete s navlékáním hotovi, zbývá už jen na oba konce doplnit vhodně dlouhé řemínky k zavazování nákrčníku kolem krku. Na obou stranách nákrčníku využijte volné konce šlach či nití, které jste si při navlékání ponechali a nezastříhli je, abyste nyní s jejich pomocí tyto (např. jelenicové) řemínky našili.

Jako největší problém se vám může jevit opatření si potřebného materiálu. V tom případě mám pro vás dobrou zprávu! Kostice, korálky a ještě lépe kelnatky se dají samozřejmě sehnat v internetových e-shopech (indiani.cz/obchod anebo www.lh-shop.cz), ovšem pro vážné zájemce z řad členů Shawnee nám věnoval nějaké kostice a korálky šaman TUWANAKHA. Chcete-li se tedy do výroby pustit a obohatit tak svoji indiánskou garderobu o další stylový kousek, neváhejte se mi ozvat a materiál k navlékání vám rád dodám! A nádvkem přidám i dostatečnou zásobu syntetické šlachy. Nejen že je rozhodně stylovější než silonový vlasec nebo jiná



umělotina, ale její předností je větší pevnost a delší trvanlivost. Nákrčník vás díky ní bude zdobit dlouhé roky, ten můj drží pohromadě už dobrých dvacet let 😊

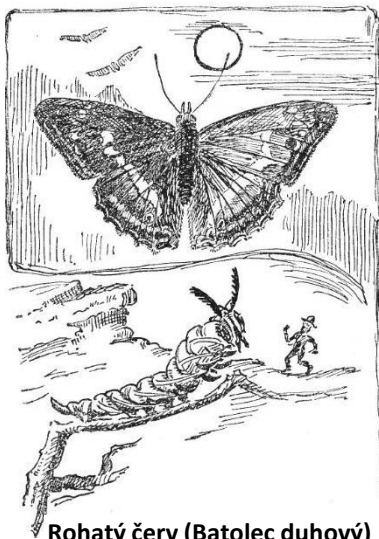
Pokud potřebujete ještě další inspiraci, přikládám fotografie výtvorů Sýčka a Vrabčáka (horní foto) a Mrkvičky (prostřední foto), poslední dva obrázky z www.indiani.cz pak dokazují, že kelnatky byly pro výrobu šperků u indiánů velmi oblíbené – vlevo nákrčník, náhrdelník a náušnice zdobící neznámou lakotskou ženu, vpravo Ostrý nos z kmene Arapaho s nákrčníkem a náprsenkou.

Sa. TAWASUTA



ROHATÝ ČERV PURPUROVÝM KRÁLEM LESA

Hu, slyšte! Setkali jste se někdy již s rohatou housenkou? Nikoli? Nuže, já ano, a ulekl jsem se. Podívejte se na obrázek. Pravda, není tak veliká, jak jest namalována a také já jsem nebyl tak malý, ale zdálo se mi to tak. A měl jsem dojem d'asa, poťouchlého, jedovatého.



Rohatý červ (Batolec duhový)

Neznal jsem tehdy její historii; teprve hodně později jsem se ji dozvěděl a mohu vám ji tedy teď vyprávět.

Jednou za onoho času byl malý zelenavý, žlutě kropenatý červíček. Měl rád hezké věci a trápilo ho, že sám jest ošklivý. Byl tak prostý, nepatrný, že nikdo si ho nevěšmal a byl pořád sám jako ubohý malý vyvrženec. Stěžoval si trpce Matce Starosti a žádal ji, nemohla-li by mu milostivě pomoci z jeho trápení.

Matka Starost řekla: »Malý ošklivý červíku, máš tak trpké časy, protože v předešlém svém životě, než jsi se vtělil v tuto podobu, byl jsi ducha velmi zlého, plného nelásky. Musíš snášeti svá utrpení, dokud nepřijde

Velký Spánek; pak se staneš tím, co sám ze sebe uděláš.«

Po té malý ošklivý červík řekl: »Ó, Matko Starosti, jsem tak bídny, že nemohu být bídnejším; ale ať jsem dvakrát ještě ošklivějším a ať mám dvakrát tolik útrap, mohu-li na konec býti dvojnásob krásnějším.«

Matka Starost řekla vážně: »Myslíš, že budeš mít tolik vůle, červíčku? Uvidíme.«

Po té rozmluvě červíček vyrostl a stal se ošklivějším, takže žádná zvířata s ním nechtěla mluvit. Tělíčko jeho nebylo štíhlé jako u jiných housenek, ale mělo vysoký hřbet a dlouhý ocas. Na hlavě vyrostly mu dva rohy a čelo měl »znamenané« dvěma bílými pruhy s modrým trojúhelníkem uprostřed. Čelisti zbarvily se do krvava, aby vzbuzoval hrůzu. Ptáci, zdálo se, že se ho bojí a veverky se mu daly do smíchu a prskaly, když ho viděly přicházeti, i jiné housenky s ním nechtěly nic mít.

Tak vedl svůj osamělý život a lásky proň nikde nebylo. Uchyloval se nejraději na starou jívu a tu jediné cítil se trochu doma a netruchlil.

Jednoho dne se plazil po plotě a slepice s kuřaty běžela za ním, aby ho snědla. Avšak když spatřila »rohatého červa«, vykřikla: »O, lauk, lauk! Pryč, kuřátka, hned!«

Jindy viděl červík plcha, jak učí své děti hrát si s cvočkem. Vypadaly tak rozjařené a šťastné, že zatoužil ne připojit se k nim, poněvadž nedovedl než se plaziti, ale býti tak šťasten a moci se na ně dívat. Avšak když se pomalu přikradl vpřed, starý plch spatřiv, jak vlaje svými rohy a vypadá jako zelený jedovatý plaz, vykřikl: »Utíkejte děti,« a všechny se schovaly do díry a matka — zacpala vchod hlínou.

Avšak nejvíce dojalo červíka, když jednoho dne uzel při západu slunce okřídlenou rozkošnou bytost, jež snesla se na chvíli do koruny dubu. Nikdy neviděl tak krásného tvora. Křídla jeho byla nachová, a pásy bílé táhly se přes ně. Když se naň podíval, nenáviděl sebe, nemohl však odolati touze a plazil se blíže, aby se podíval na tu krásu.

Avšak oči motýla spočinuly na něm a v bázni ulétl, i bylo slyšet, že pohrdlivě praví: »Král Vzduchu nemá rád jedovaté plazy.« Tehdy si přál malý ubohý rohatý červík, aby umřel. Tři dny se skrýval a na nikoho se nepodíval. Hlad jej však vypudil ven a když putoval přes stezku, člověk nějaký šel tudy a chtěl ho zašlápnouti, leč Matka Starost mu všeptla: »Nečiň tak.« I nechal ho člověk ten na živu, jen ho odkopl surově a ošklíbl se po něm.

Pak přišla Matka Starost a ptala se: »Tak co, citlivý červíku! Jest tvůj duch silný nebo jsi rozhněván?«

Červ odvětil statečně, třebaž slabounce: »Matko, matko, snažím se býti silný. Musím zvítězit.«

Větry přestaly hřáti, když Matka Starost jednoho dne přišla a řekla: »Maličký, teď přijde na tebe největší zkouška. Jiné housenky bývají vysvobozeny tímto časem ze stavu svého ponížení býti červem a mohou se oddat šťastnému spánku chráněny kuklou, aby se slavnostně probudily z jara. Ty nevykonat jsi ještě svou červí pouť. Přijde zima a nestaneš se kuklou. Pros o pomoc jívu, svou dobroditelku, abys vydržel.«

A jíva byla k němu laskavá. Když ji prosil, stočila listy a housenka uložila se v nich ke spánku. Ostatní housenky se zakuklily a nedbaly nic o zimu, kdežto mráz několikrát během zimy pokoušel se o bezžití našeho ubohého »červíčka«. Ale měl silnou vůli a vydržel. A pak jednou ke konci měsíce hladu přišla Matka Starost a řekla mu: »Poněvadž duše tvá stala se šlechetnou svým utrpením, dám ti tělo takové oslňující krásy, že každý bude na tebe pohlížet se zbožňováním. Poněvadž jsi měl těžké zkoušky, dostane se ti největší péče.«

A tak přišel veliký Den Probuzení, den vzkříšení lesa. Mnoho nových ptáků přišlo. Mnoho nových květů se ukázalo. Spáči probudili se z podzemí, když tiché hlásné trouby Matky Starosti zahlučely jim nad hlavou a okřídlený její kůň, Teplý Vítr, zavanul lučinami a bílý svět se zazelenal, jakmile přichvátal.

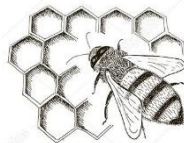
Náš ubožáček se probudil, dosti pozdě, už v měsíci květnu a srdce mu plesalo radostí z vlahého vzduchu, cítil se osvobozen ode všech útrap, šťasten, že zvítězil těžkou zkouškou. A přece byl ještě pouhým červíčkem a k jeho probuzení vnitřnímu bylo třeba více tajemných sil a mocnějších kouzel, než jiným bytostem stačí, poněvadž se měl stát »purpurovým králem lesa«. Nebyl to už pouhý spánek, co následovalo, to bylo dílo velikého znovuzrození, oslavení, svatozáře, jež v květnu a červnu zázračně tělo jeho prozářila. Po dvou měsících byl pln nových sil, prorazil kuklu, jež byla mu dvouměsíčním vězením a vylezl ven. Svými tykadly chtěl si sáhnouti na své rohy, ale neměl jich již, jeho ďábelská forma spadla s něho jako maska. Měl křídla, křídla třpytící se jako drahokam, na svých zádech. Rozepjal je a pustil se s radostí do vzduchu, jedna z nejskvostnějších létajících bytostí, purpurem oděná, azurem se třpytící. Jak létal, paprsky sluneční pohrávaly si samy na jeho křídlech a barva jejich měnila se do všech modrých a fialových kovových odstínů, jako by to byl létající akvamarín. A vzlétal vysoko, vysoko jako žádný jiný motýl, pravý triumf přírody. Dolů spouštěl se na vrcholky stromů, nejraději na dub, jenž sám byl králem stromů, jako on králem motýlů. Jednou se setkal s bytostí sobě docela podobnou s křídly purpurovými. Myslel zprvu, že to jest »princezna«, kterou kdysi viděl a jež jím tak pohrdla, avšak nyní oči jeho byly dokonalé a mohl viděti, že to byla mladší a mnohem krásnější princezna než ta, jež se mu zjevila v minulém životě a celé jeho srdce zapláló ohněm lásky. Bez bázně letěl, aby se s ní setkal; což nebyla z jeho rodu?

Ona uprchla, zpočátku velmi rozhodně, ale snad že nemohla tak rychle letěti, jak by měla, náhle plula po jeho boku. Zprvu se trochu od něho odvracela, avšak nebyla nikterak už zděšena. Naopak. Chtělo se jí hráti a škádliti se. Pak vlastním svým jazykem tázal se on, zda by si ho vzala a ona ve svém vlastním jazyku odvětila »ano«. I odlétli a létali svatebním letem vysoko ve stromech v zářivém dnu, slavně vyzdobeném nache a drahokamy, šťastnější asi, než tištěná tato slova mohou pověděti.

Moudrý člověk, jenž je spatřil, řekl: »Vizte krále motýlů s jeho ženou.« A Matka Starost se usmívala, ukazujíc plody svého pozhnání, a vzpomínala na rohatého červíčka.

Zaslal Sa. TUWANAKHA, z knihy E.T.Setona „Z lesní říše“, r. 1925

VČELAŘSKÝ ROK



V minulém čísle jsem se rozepisoval o postupech, které v případě úspěchu mohou vést k získání nových včelích matek. Dozvěděli jste se, že cest k vytouženému cíli je hned několik. Zopakujme si, že včelař si může nové matky buď odchovat za použití umělohmotných mateřích misek a postupu zvaného přelarvení, anebo může zužitkovat matečníky, které si včelky vytvoří ze svých vlastních pohnutek samy (takový jsem pro vás vyfotil na jednom ze svých plástů).



Co však se zavíčkovanými matečníky dále? Jak již víte, z dlouhodobého hlediska může v každém úlu působit jen jedna matka. Pokud nasadíte do bezmatečného úlu umělých matečníků několik, je třeba je po úspěšném zavíčkování (tedy poté, co je včely dostatečně zásobí mateří kašičkou a poté samy uzavrou) takzvaně zaškolkovat. Včelař zkrátka zavíčkované matečníky umístí po jednom do tzv. zaškolkovacích klíček, které následně ponechá ještě několik dnů v úle či oddělků, aby mohly včely svým teplem nechat matečníky „dozrát“. 16. den od okamžiku zaklazení vajíčka se z matečníku vyklube nová matka a je tedy uvězněna ve zmíněné klíčce, kterou nemůže opustit a nemá tak šanci svým žihadlem usmrtit ještě nevyklubané konkurentky. Navíc ji včelař nemusí hledat nikde v úle, může klíčku odebrat a přenést ji do jiného dosud bezmatečného oddělků. Do něj ji však nelze vypustit jen tak. Klíčka není rovnou otevřena, neboť náhle přidanou matku by nový oddělek velmi pravděpodobně nepřijal. Včelstvo a matka si na sebe musí nejprve zvyknout. Toho docílíme tak, že východ z klíčky ucpeme medocukrovým těstem, které musí obyvatelky úlu nejprve vykousat, aby se k matce dostaly. Než se jim to podaří, mají dostatek času, aby si na feromony (vůni) přidávané matky zvykly a přijaly ji za svou. Dosáhli jsme tak svého, oddělek má svoji matku a ta se po zhruba pěti dnech po narození, během nichž pohlavně dozraje, může vydat na snubní prolet, během něhož se spáří s trubci a po návratu do úlu může začít pilně klást vajíčka.

Druhá zmíněná cesta získání matky (zužitkování přirozeně vytvořených matečnicků) je z určitého úhlu pohledu pro včely přirozenější, pro včelaře však skrývá jeden malý háček – jedná se většinou o matečnický **rojové**. Včely si je tedy vytvořily proto, aby se sobě přirozeným způsobem rozmnožily. K tomu dojde tak, že stávající matka v úle je včelími dělnicemi přinucena zaklást jimi vytvořenou mateční misku, dělnice larvičku zásobí dostatečným množstvím mateří kašičky a na misce postupně vystaví a zavíčkují matečník. Pokud tento matečník včelař včas neodhalí a neodstraní, „vyběhne“ z něj po oněch 16 dnech nová matka. Ještě před tímto okamžikem však dojde k tzv. vyrojení – stávající matka s částí včelstva úl opustí a vytvoří v blízkosti úlu roj, který se snaží nalézt nové působiště, v němž založí nové včelí společenství. A zde je onen zmiňovaný háček – matka z rojového matečnicku má silnější sklony k dalšímu rojení než matka vyšlechtěná, což pro včelaře není zrovna žádoucí, neboť každý roj samozřejmě stávající včelstvo oslabuje a snižuje výnos medu, a navíc je zde také riziko, že včelař roj včas nezachytí a ten mu prostě uletí a on tak o své včely přijde.

Než skončím své dnešní teoretické povídání, zmíním se ještě o jedné zajímavosti. Slyšeli jste někdy o tom, že včelí matka může kvákat? Co to znamená a proč k tomu dochází?

Je jasné, že zvláště na jaře je počasí proměnlivé a ne každý den je pro roj zrovna vhodný k tomu, aby opustil své dosavadní bydliště a vydal se hledat nové. Dojde-li k náhlému ochlazení anebo přijde deštivé počasí, odlet se odkládá. Ale co když se zároveň blíží doba, kdy se má z matečnicku vyklubat nová matka? V takovém případě je třeba, aby stávající matka dala nějakým způsobem nově se vyvíjející matce vědět, že ještě nenastal její čas, neboť její předchůdkyně ještě nemůže opustit úl. Stávající matka začne vydávat zvuk, který se ze všeho nejvíce podobá kvokání slepice či kvákání žáby a také se **kvákání** nazývá. V odpověď pak budoucí matka v ještě neodvíčkováném matečnicku vydává zvuk nazývaný **týtání**. Obě matky se tak vlastně varují před sebou navzájem a vyhnou se tak fatálnímu setkání. Chcete-li si takové kvákání a týtání poslechnout, nemusíte s nastraženými uši obcházet kolem úlů, stačí si zadat tyto pojmy do vyhledávání na youtube. Pro mne osobně byl tento poslech velkým zážitkem!

Jak to vypadá s tvorbou oddělků u nás?

A teď už zpět na naše včelnice. Kdo se začel do minulého čísla Kůry, mohl sledovat naši snahu o založení nových oddělků. O ty by se měl snažit každý včelař.

Samozřejmě si díky nim zajistí vyšší výnos medu, což je jeden z hlavních důvodů včelaření, avšak i poté, co dosáhne svého limitu v počtu včelstev, o která se chce či může starat, neměl by s touto snahou zcela ustát. Nikdy totiž nelze vyloučit, že některé z obhospodařovaných včelstev není zastiženo některou ze včelích chorob vedoucích k úhynu, bohužel dochází také ke krádežím úlů, anebo se zvláště časně zjara bohužel také může stát, že včelař neodhalí tenčící se zimní zásoby v některém z rozvíjejících se úlů a rozrůstající se včelstvo při dlouhodobějším zhoršení počasí nemá dostatečnou snůšku a hyne hladu. Oddělky nám tak zajistí rezervní včelstva pro tyto nenadálé případy pro nás nebo některého spřáteleného včelaře, který se náhle ocitl v nouzi, navíc jsou tato nová včelstva určitě méně náchylná k chorobám než ta starší.

Pokud jde o nás, my jsme zatím svého vytyčeného limitu v počtu včelstev nedosáhli, a tak naše snaha o vytvoření nových oddělků je vedena touhou po získání nových hučících úlů. A po několika neúspěšných pokusech s přelarováním matek se začalo konečně dařit. Vychytali jsme počáteční chyby, kdy jsme nejprve umístili chovný rámeček do včelstva s matkou (ta larvičky v umělých matečnicích hned v počátku zničí), opustili marnou snahu přenést do umělých matečniců vajíčko (které při pokusu o přenos velmi pravděpodobně zničí) a zaměřili se konečně na larvičky, a když už nakonec několik matečniců na našem chovném rámečku včelky vytvořily, neodebrali jsme je z oddělku včas a nestihli je ani zaklíkovat (viz výše) a první vyběhnutá matka zničila ještě nevyklubané konkurentky. Tento poslední zmiňovaný pokus už se však částečným úspěchem dal nazvat – alespoň v jednom oddělku přibyla námi vytvořená matka! Uf.

Do dalších několika oddělků, kterým jsme díky popsáním chybám nemohli dodat uměle odchované matky, pak byly přeneseny zavíčkované matečnický, které si vy-



tvořily samotné včelky v našich „plnohodnotně fungujících“ úlech. Mám tedy na mysli úly, v nichž už přezimovala loni získaná včelstva, a která tedy mají své vlastní pilně kladoucí matky. O úskalích těchto rojových matečniců jsem se zmínil v první části tohoto článku, ale vytvořeným oddělkům zkrátka bylo třeba dodat aspoň nějaké matky.

V krátkosti dodám, že v pokusech o úspěšnější přelarvení jsme ani poté neustali a že tyto pokusy vypadají stále nadějněji. Na fotce na předchozí straně můžete vidět několik z devíti vystavěných matečnicků, které byly následně včas zaklíčkovány (viz foto řady klíček s matečnicí vpravo). Zbytek práce je opět na včelách a dopadne-li vše dobře, devět nových matek bude více než dostatečných pro naše nově založené oddělky.



Květen – měsíc rojení

V první části článku jsem se zmínil o rojení včel a o tom, že se jedná o včelám vrozený pud. Příroda sama takto zařídila neustálou obnovu včelstev, aby byla zachována včelí populace. Má-li zkrátka na jaře se rozrůstající včelstvo ve svém úle nedostatek prostoru k dalšímu rozvoji a včelař mu jej včas nevytvoří přidáním nových rámků do plodiště či cíleně jej neoslabí vytvořením oddělku, včelí dělnice vytvoří mateří misky, nechají je zaklást, vytvoří matečnick a....a dál už to znáte. Před vyhlínutím nové matky část včelstva naplní medné váčky zásobami „na



cestu“ a opustí se starou matkou úl. Pak se zpravidla zavěsí na příhodné místo poblíž úlu do hrozu, v jehož středu je matka zahřívána (viz foto vlevo), a několik průzkumnic hledá nové působiště. Takto může setrvat roj na místě třeba celý jeden den, jakmile však průzkumnice předají informaci, že našly vhodné místo pro zahnízdění, roj se vydá na

cestu a nic jej už nezastaví. Včelař by měl samozřejmě tento okamžik předejít, pravidelnou kontrolou okolí úlů roj včas nalézt a odchytit si jej do rojáčku – lehkého dřevěného úlku, do něhož vloží několik rámků s novými mezistěnami či

soušemi (prázdné vystavené včelí dílo) a po krátké akrobacii na žebříku do něj roj včetně matky sesype a rojáček zavěsí poblíž místa, kde byl roj usazen, aby do něj mohly zbylé včelky vlézt (viz foto vpravo).



Chytání rojů jsme si v květnu užili dosyta. Chladné počasí neumožňovalo časté důkladné prohlídky úlů, abychom včas zjistili příznaky blížícího se rojení, a tak jsme holt museli lézt do větví 😊 Výsledkem bylo postupně asi pět úspěšných odchytů u souseda Ivoše a čtyři u mě (z něj pocházejí obě fotky), největší frmol nastal poslední květnový den, kdy jsem lapil hned tři roje za jediné odpoledne, z toho dva na stejném stromě jen kousek od sebe. Musím však říct, že se do puntíku potvrdily informace, které nám s předstihem poskytl náš včelařský rádce Vašek - i přes asi všeobecně zažitě obavy se ukázalo, že roj zpravidla není pro včelaře ani jeho okolí nijak extrémně nebezpečný. Jeho jediným cílem je totiž nalezení nového bydliště, v němž záhy obsedne podstrčené rámký a začne na nich horlivě stavět voskové buňky, do kterých budou dělnice ukládat zásoby a matka klást nová vajíčka. Přesně to se také stalo a všechny odchyty se obešly bez jediného obdrženého žihadla 😊 Adrenalinu jsme si však užili ažaž!

Jak vidíte, stále je kolem úlů co dělat. Práce je to příjemná a více než poučná, ale i přes tuto skutečnost jsou zatím dojmy z letošní včelařské sezony trochu rozpačité. Na vině je samozřejmě počasí – sami vidíte, že letošní květen patřil stejně jako ten loňský k těm chladnějším a deštivějším, a je asi jasné, že pro včelaře se nejedná o zrovna vysněné počasí. Včely z důvodu nízkých teplot nebo častých srážek zůstávají často uvnitř úlu, snůška je i přes kvetoucí ovocné stromy nebo řepková pole nalézající se v blízkém okolí spíše slabší, nově vylíhnuté matky odkládají své snubní prolety a začínají klást se zpožděním. Zatím však ještě není nic ztraceno a nezbývá než doufat, že v nadcházejících dnech dojde konečně k oteplení a ustávání srážek a dočkáme se alespoň nějaké úrody medu, a hlavně včely získají šanci k řádnému rozvoji, aby se mohly dostatečně připravit k vyvedení silné zimní generace, která se ve zdraví dočká příštích sezón.

Sa. TAWASUTA

INDIÁNSKÁ HISTORIE



Ira Hayes – hrdinou proti své vůli

Po čase oprašujeme kdysi stálou rubriku, která na stránkách Kůry představovala významné osobnosti indiánského národa. Pověštinou se jednalo o náčelníky různých kmenů, kteří vedli svůj národ v bitvách proti bílým přistěhovalcům. Tentokrát se však jedná o jiný příběh, o příběh muže, který nebyl vůdcem svého národa v marném boji proti vojákům Spojených států.

Naopak se stal jedním z nich, aby se v Tichomoří během druhé světové války se svými spolubojovníky postavil Japonsku a jeho spojencům, stojícím na straně tzv. Fašistické osy, tedy spolenectví Německa, Itálie a později právě Japonska....

Ale zpět k hlavní postavě tohoto příběhu. Narodil se v Sacatonu v Arizoně 12. února 1923 jako Ira Hamilton Hayes (čti Ajra Hemiltn Hejs) a byl příslušníkem kmene Pima. Zmiňované území se nachází na jihozápadě USA poblíž hranice s Mexikem a vyznačuje se velmi horkým a suchým podnebím. Přesto se zdejší indiáni s pomocí vybudovaných zavlažovacích kanálů věnovali převážně zemědělské činnosti a pěstování bavlny. Tento způsob obživy praktikoval i Irův otec Joseph, jinak též veterán 1. světové války, matka Nancy byla učitelkou v nedělní škole. Ira byl nejstarším z jejich šesti dětí. Na rozdíl od svých sourozenců byl spíše tichý a uzavřený bez potřeby navazovat kontakt se svými vrstevníky, dle mnohých svědectví prý dokázal mlčet celé dny, dokud nebyl někým osloven. Zato však byl velmi přemýšlivý, brzy se naučil anglickému jazyku, což u příslušníků jeho kmene zdaleka nebyla samozřejmost, ve čtyřech letech se naučil číst a psát a brzy se z něj stal náruživý čtenář. V rezervaci navštěvoval nejdříve základní školu a poté střední indiánskou školu ve Phoenixu.

Zde jej v prosinci 1941 zastihla zpráva o překvapivém japonském útoku na americkou tichomořskou vojenskou základnu Pearl Harbor. Do té doby neutrální Spojené státy byly touto událostí zataženy do 2. světové války. Taktéž Ira Hayes se pod vlivem těchto zpráv rozhodl vstoupit do americké armády a bojovat za svoji zemi. Učinil tak na sklonku srpna 1942 a poté absolvoval parašutistický výcvik u amerického námořnictva. Následně se stal součástí 3. parašutistického batalionu, se kterým se zapojil do bitev o Guadalcanal a Bougainville.

Na sklonku roku 1944 začalo americké námořnictvo připravovat invazi na ostrov Iwo Jima (čti Ajwo Džima), který byl sice malý co do rozlohy (cca 21 km²), zato byl pro USA velmi důležitý z hlediska strategie leteckých útoků na Japonsko, neboť tamní letecká základna by výrazně zkrátila doletovou vzdálenost pro americké bombardéry a doprovodné stíhačky útočící na hlavní město Japonska Tokio. Invaze se měla účastnit i nově zřízená jednotka, k níž byl převelen i Ira Hayes.

K vylodění Američanů došlo 19. února 1945, o několik měsíců proti původnímu plánu, neboť americký postup byl zdržen vleklými boji o Filipíny. Toto zpoždění dalo Japoncům dostatek času, aby maximálně posílili obranu Iwo Jimy, jejíž strategickou polohu si uvědomovali stejně dobře jako jejich protivník. Tamní jeskyně a skalní terén využili pro zbudování podzemních postavení s 18 kilometry tunelů, k obraně ostrova na něj bylo přesunuto 21 tisíc japonských vojáků odhodlaných padnout za své císařství, než aby tento nehostinný kus pevniny vydali nepříteli. Není tedy divu, že plán amerického velení dobýt Iwo Jimu během 4 dnů se velice brzy ukázal jako značně naivní. Útočníci byli přivítáni urputnou křížovou palbou zakopaných obránců a z 30 tisíc vyloděných amerických vojáků jich bylo 2.400 zasaženo japonskou obranou hned první den. Postup Američanů byl velmi pomalý a odpor protivníka velice houževnatý. Zatímco jedna polovina útoku směřovala k obsazení prvního ze dvou místních letišť, ta druhá se soustředila na dobytí nejvyššího vrcholu ostrova, jímž byla hora Suribači. Význam této kóty spočíval jednak v získání přehledu nad ostrovem a jednak v posílení



morálky útočníků. 23. února se hlídce pod velením poručíka Harolda G. Shiera podařilo po ostré přestřelce vrchol dobýt a Shier zde vztyčil americkou vlajku. Ta však byla příliš malá na to, aby ji mohli spatřit ostatní američtí dobyvatelé ostrova. O několik hodin později došlo tedy ke druhému vztyčení vlajky s hvězdami a pruhy, tentokrát mnohem větší. Tento okamžik byl vyfotografován Johnem Rosenthalem a fotka se stala doslova symbolem celého amerického tažení v Tichomoří, později získala také velmi prestižní Pulitzerovu cenu. Jedním ze šesti příslušníků

americké pěchoty, kteří vlajku vztyčili, byl právě Ira Hayes, na fotografii se jedná o muže zcela vlevo, jehož ruce směřují vzhůru ke stožáru vlajky.

Dobytí Suribači a vztyčení vlajky mělo pro útočníky sice velký symbolický význam, urputné boje o získání celého ostrova však trvaly ještě další měsíc a utichly až 26. března. Ztráty na straně obránců překročily 18.000 mužů, do rukou Američanů padlo 261 japonských zajatců, zhruba dva tisíce mužů se po skončení bojů dokázalo nějaký čas skrývat v podzemních jeskyních (poslední dva - Yamakage Kufuku a Matsudo Linsoki – se definitivně vzdali až 6. ledna 1949, tedy téměř 4 roky po konci války!). Na straně útočníků padlo 6.812 vojáků a dalších 19.000 bylo zraněno. Ostrov Iwo Jima se stal vůbec prvním japonským územím, které padlo do rukou USA, a zdejší letecká základna výrazně přispěla ke zkrácení dalších bojů 2. světové války v Tichomoří. Bitva však zároveň plně demonstrovala odhodlání a vlastenectví japonských vojáků, pro které byla smrt v boji za svou zemi tím největším vyznamenáním a kapitulace naopak ztrátou veškeré osobní cti. Toto odhodlání ukázali Američanům i pověstní piloti kamikaze....

Vraťme se však opět k jednomu z příslušníků americké invazní armády, desátníku Ira Hayesovi. Z jeho jednotky čítající 250 mužů se jich konce bitvy dožilo jen 27. On patřil k těm šťastným, přežil nejen Iwo Jimu, ale také celou 2. světovou válku. Byl oslavován jako hrdina, prezident Roosevelt jej dokonce spolu s ostatními muži, kteří se podíleli na vztyčení druhé vlajky na Suribači, pozval do Bílého domu, aby je představil americkému národu coby ztělesnění morálky a cti. Ira Hayes byl zván na bankety a večírky a dočkal se několika vyznamenání, mnoho bílých si s ním chtělo potřást rukou, on sám však projevy úcty odmítal. Nepovažoval se za skutečného hrdinu, tím byli v jeho očích jeho druhové ve zbrani, kteří v bitvě našli smrt. Vrátil se zpátky do své rezervace, i tam za ním však přijížděli bílí Američané, aby se setkali s jedním z těch, kdo „vztyčili vlajku na Iwo Jimě“.

10. listopadu 1954 se Ira Hayes na Arlingtonském národním hřbitově osobně zúčastnil slavnostního odhalení bronzového památníku námořní pěchoty Iwo Jima Memorial, který zobrazuje scénu vztyčení vlajky. V té době se však již dlouho potýkal s následky svých traumatických válečných zážitků – podobně jako mnoho jiných přeživších vojáků trpěl Ira Hayes pravděpodobně



Posttraumatickou stresovou poruchou - stále více propadal alkoholismu, nebyl schopen udržet si stálé zaměstnání a měl za sebou přes padesát zatčení za veřejné opilství. O čtvrt roku později se mu jedna divoká pitka stala osudnou. 23. ledna 1955 popíjel a hrál karty se svými bratry Vernonem a Kennethem a několika dalšími kumpány, údajně se zde strhla hádka s dalším příslušníkem kmene Pima jménem Henry Setoyant, po níž ostatní odešli. Následujícího rána byl Hayes nalezen mrtev poblíž své chatrče, okresní koroner konstatoval smrt vlivem otravy alkoholem a podchlazení. Kenneth obviňoval z bratrovy smrti Setoyanta, ten však obvinění samozřejmě popřel a rezervační policie její okolnosti nevyšetřovala a dokonce ani nenařídila pitvu. Smrt válečného hrdiny Iry Hayese tak zůstala opředena tajemstvím, jeho odkaz však přežil nejen díky jedné ikonické fotografii, ale také díky několika filmům (např. Písky Iwo Jimy z r. 1949, v němž hrál sám sebe, Outsider z r. 1961 nebo Vlajky našich otců z r. 2006) anebo písni Balada o Ira Hayesovi, kterou napsal Peter La Farge a proslavil Johnny Cash, do češtiny ji přezpíval Mirek Hoffmann se skupinou Greenhorns (viz dnešní rubrika S písní na rtu).

Ira Hayes byl pohřben 2. února 1955 s vojenskými poctami na Arlingtonském národním hřbitově.

Sa. TAWASUTA



S PÍSNÍ NA RTU



Balada o Ira Hayesovi (Greenhorns, originál Peter La Farge)

Ira Hayes, Ira Hayes

Ref.: Už tu není Ira Hayes, teď už vám neodpoví,
jak skončil tenhle indián, to málokdo už ví.

1. Ta zem je strašně vyprahlá a žízní ještě dnes
duch muže, co tam umíral se jménem Ira Hayes.
A tak bych vám chtěl vyprávět, proč už jen Modrý hory
tam nad údolím Phoenix znaj Ira Hayesovu story.

Jiskřivá voda tisíc let nosila do údolí
život rudému národu a vláhu jeho polím.
Vzali mu právo na vodu, když přišli muži bílí,
a od těch dob zem rodila jen bodláky a býlí.

Ref.: Už tu není Ira Hayes

2. Po svých otcích byl Ira Hayes a jeho Amerika
neměla pro něj nikdy víc než kabát nádeníka,
pak přišla válka a Ira Hayes najednou nebyl jiný,
pod hvězdnou vlajkou plul se bít do písků Iwo Jimy.

Byl jedním z mála těch, kteří tu bitvu přežili,
a tenkrát jen pro něj hvězdy na vlajce svítily.
Když přišel mír, tak divná změna najednou se stala,
ta jeho zem už Indiána nepotřebovala.

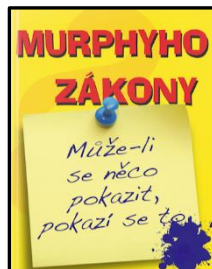
Ref.: Už tu není Ira Hayes

3. Tak začal Ira hodně pít a policejní vůz
mu hvízdal, když se někdy bouřil, indiánský blues.
Dva palce vody v příkopu za mrazivýho rána,
hrob jinej ta zem neměla pro Hayse Indiána.

2x Ref.: Už tu není Ira Hayes

HRSTKA VTIPŮ

....Murphyho zákony o hledání....



Průvodní jevy telefonického hovoru (podle Franka):

Máte-li pero, chybí vám papír.

Máte-li papír, chybí vám pero.

Máte-li obojí, není co zapsat.

Oienův postřeh:

Nejrychleji něco najdeme, začneme-li hledat něco jiného.

Heisenbergův princip neurčitosti:

Nelze určit, kde se nacházejí všechny předměty současně.

Z čehož vyplývá: Když nalezneme jednu věc, ztratí se nám jiná.

Gillettův zákon stěhování:

Co se ztratí při prvním stěhování, vyplave na povrch při druhém stěhování.

Boobův zákon:

Hledaná věc se vždycky nalezne až na tom posledním místě.

Lewisův zákon:

Když něco dlouho a usilovně sháníme, jakmile to koupíme, prodává se to na každém rohu mnohem levněji.

Johnsonův zákon:

Pokud vám schází jedno číslo časopisu, pak právě v něm je článek, povídka nebo pokračování seriálu, které jste si chtěli přečíst.

Z čehož vyplývá: Ani jeden váš známý nebude toto číslo mít, případně ho ztratil nebo vyhodil.

Vyšší zákon hledání:

Nejprve se podívej tam, kde bys hledal ze všeho naposledy.

Maryannin zákon:

Co se nehledá, to se vždycky najde.

ŠIFROVÁNÍ O BODY

Tentokrát jsem měla kreativní chvilku a řekla jsem si, že by to chtělo něco, co tu ještě nebylo. A jak jste si mohli všimnout, povedlo se. Dnes vás tedy čeká jedna, ale zato pořádná čtyřsměrka (↑ ↓ → ←), která ukrývá celkem 20 slov nebo slovních spojení spojených s oddílovým a taky táborovým životem. Slova můžete hledat vodorovně, svisle a napsaná zleva doprava nebo naopak. Některá písmenka jsou využita ve více slovech. Bodíky tentokrát dostanete podle počtu nalezených slov. Snad vás to bude bavit alespoň tak, jak mě příprava této čtyřsměrky. Tak luštění zdar!

Nalezená slova mi pošlete **25.6.** na známý email **edita.riff@seznam.cz**.

H	R	Y	D	Z	Ě	V	H	Ž	N
M	S	T	A	N	R	Š	Í	P	A
U	N	Í	Q	K	L	Á	N	Í	L
Ž	Ě	T	U	O	S	N	E	M	K
S	M	Š	A	M	A	N	Č	C	U
N	W	H	O	H	A	K	U	O	L
Ě	M	O	H	A	W	K	O	V	É
M	A	R	E	K	E	S	L	K	Ů
U	V	K	Ň	X	M	V	Ě	P	Z
A	B	O	R	L	Í	P	E	R	A

Sg. Eddie

JAVOROVÁ NAŽKA ZÁŘÍ 2020-KVĚTEN 2021

Bodování starších

1. místo	Ra. Čivava	1073 bodů	Káňata
2. místo	Va. Liška	1011 bodů	Vlci
3. místo	Sg. Sedmikráska	931 bodů	Káňata
4. místo	Va. Korálka	820 bodů	Vlci
5. místo	Ga. Vrabčák	809 bodů	Káňata
6. místo	boj. Bety	729 bodů	Káňata
7. místo	boj. Morče	659 bodů	Vlci
8. místo	Va. IQ	519 bodů	Vlci
9. místo	Va. Sasanka	512 bodů	Káňata
10. místo	Va. Koloušek	467 bodů	Káňata
11. místo	hledač Padák	380 bodů	Vlci
12. místo	boj. Čmelák	157 bodů	Vlci

Bodování mladších

1. místo	hledač Delfín	852 bodů	Sovy
2. místo	hledač Honzík	660 bodů	Medvědi
3. místo	hledač Beran	520 bodů	Sovy
4. místo	hledač Sýček	461 bodů	Koníci
5. místo	hledač Beruška	459 bodů	Sovy
6. místo	hledač Samuel	394 bodů	Medvědi
7. místo	boj. Větvíčka	389 bodů	Sovy
8. místo	hledač Drozdík	377 bodů	Medvědi
9. místo	hledač Očko	371 bodů	Koníci
10. místo	hledač Mrkvička	347 bodů	Sovy
11. místo	hledač Kachnička	323 bodů	Medvědi
12. místo	hledač Motýlek	301 bodů	Koníci
13. místo	hledač Střela	213 bodů	Medvědi
14. místo	hledač František	185 bodů	Medvědi
15. místo	hledač Jitřenka	173 bodů	Medvědi
16.-17. místo	hledač Nikolka	58 bodů	Koníci
16.-17. místo	hledač Šárka	58 bodů	Koníci
18. místo	hledač Štěpánek	26 bodů	Koníci
19. místo	hledač Evička	19 bodů	Koníci
20. místo	hledač Nikinka	18 bodů	Koníci

OBSAH 298. ČÍSLA BK

Slovo úvodem....(Sa. TAWASUTA)	str. 2
Kmenové onlajny (Ra. Čivava, Sg. Eddie, Dredy)	str. 3-5
Den maminek (Sa. WATOKNAPA)	str. 6-7
Šikovné ruce (Sa. TAWASUTA)	str. 8-11
Rohatý červ purpurovým králem lesa (Sa. TUWANAKHA)	str. 12-14
Včelařský rok (Sa. TAWASUTA)	str. 15-19
Indiánská historie (Sa. TAWASUTA)	str. 20-23
S písni na rtu (Sa. TAWASUTA)	str. 24
Hrstka vtipů (Sa. TAWASUTA)	str. 25
Šifrování o body (Sg. Eddie)	str. 26
Javorová nažka září 2020-květen 2021 (Sa. WATOKNAPA)	str. 27

Kontakty:

Redakce: brezova.kura@centrum.cz, tel. 601 324 499 (TAWASUTA)

Náčelník kmene: watoknapa@centrum.cz, tel. 773 299 014 (WATOKNAPA)

Web: www.shawnee.cz E-mail: shawnee@centrum.cz Fcb: Šavani Zábřeh

Náš oddíl stále přijímá nové členy, schůzky v Zábřeze probíhají každé pondělí v 16:30-18:00 (Medvědi) a pátek v 16:00-18:00 (Vlci) na klubovně - Sušilova 65, Zábřeh. Ve Zvoli se scházíme v klubovnách Komunitního centra (bývalé kino ve farní zahradě) ve čtvrtek 16:00-18:00 (Sovy) a v pátek 16:00-18:00 (Kánata) a 16:30-18:00 (Koníci). Rádi vás uvítáme v našich řadách. Přijďte mezi nás osobně v některý z uvedených časů nebo kontaktujte náčelnici (telefon a email výše)!

Toto číslo Březové kůry vyšlo dne 31.5.2021.